

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

© Министерство на правосъдието на Република България, mjs.bg. Разрешението за повторно публикуване на този неофициален превод е предоставено единствено за целите на включването му в базата данни HUDOC на ЕСПЧ.

© Ministry of Justice of the Republic of Bulgaria, mjs.bg. Permission to re-publish this non-official translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

ПЕТО ОТДЕЛЕНИЕ

КАРАГЬОЗОВ СРЕЩУ БЪЛГАРИЯ

(Жалба no. 65051/01)

РЕШЕНИЕ

СТРАСБУРГ

25 октомври 2007 г.

ОКОНЧАТЕЛНО

25/01/2008 г.

Това решение става окончателно при наличие на обстоятелствата, упоменати в член 44 § 2 на Конвенцията. Същото може да претърпи редакционни промени .

По делото Карагъзов срещу България,

Европейският съд по правата на човека (Пето отделение), заседаващ като Камара в състав:

Г-н П. ЛОРЕНЦЕН [P. LORENZEN], *председател*,
Г-жа С. БОТУШАРОВА [S. BOTOUSCHAROVA],
Г-н К. ЮНГВИРТ [K. JUNGWIERT],
Г-н В. БУТКЕВИЧ [V. BUTKEVYCH];
Г-жа М. ЦАЦА-НИКОЛОВСКА [M. TSATSA-NIKOLOVSKA];
Г-н Р. МАРУСТЕ [R. MARUSTE]
Г-н М. ВИЛИДЖЪР [M. VILLIGER], *съдии*,
и г-жа К. ВЕСТЕРДИК [C. WESTERDIEK], *секретар на отделението*

След като обсъди въпросите в закрито заседание, проведено на 2 октомври 2007 г., постановява следното решение, прието на същата дата:

ПО ПРОЦЕДУРАТА

1. Делото е образувано по жалба (но. 65051/01) срещу Република България, подадена пред Съда съгласно чл. 34 от Конвенцията за защита правата на човека и основните свободи (наричана по-долу за краткост Конвенцията) от българския гражданин г-н Веселин Асенов Карагъзов (наричан по-долу за краткост жалбоподателят) на 7 декември 2000 г.

2. Жалбоподателят е представляван от г-н М. Екимджиев и г-жа С. Стефанова, адвокати, практикуващи в Пловдив. Българското правителство (наричано по-долу за краткост Правителството) е представлявано от правителствения агент г-жа М. Караджова от Министерството на правосъдието.

3. На 13 октомври 2005 г. Съдът реши да уведоми Правителството за подадената жалба. Съгласно разпоредбите на член 29 § 3 на Конвенцията, той реши да разгледа жалбата едновременно както за допустимост, така и по същество.

ФАКТИТЕ**ОБСТОЯТЕЛСТВАТА ПО ДЕЛОТО**

4. Жалбоподателят е роден през 1960 г. и живее в гр. Пловдив.

А. Предварителното разследване

5. На 20 юни 1997 г. жалбоподателят и пет други лица са обвинени в кражба и са разпитани. В обвиненията става въпрос за кражба от склад на 310 кг никел на приблизителна стойност 3000 щатски долара. Жалбоподателят получава постановление да не напуска местоживеенето си без разрешение от прокуратурата.

6. На 20 юни, 17 юли и 3 септември 1997 г. се провеждат разпити на свидетели. На 29 юли 1997 г. следователят провежда очна ставка между жалбоподателя и друг обвиняем. Между юли и октомври 1997 г. следователят възлага дактилоскопска експертиза, експертиза относно стойността на откраднатите вещи и психиатрична експертиза. Експертизите са изготвени през октомври 1997 г. На 24 октомври 1997 г. производството е прекратено спрямо един от обвиняемите на основание неговото психично заболяване.

7. През април и май 1998 г. следователят изменя обвиненията. Жалбоподателят и другите обвиняеми са уведомени за новите обвинения и са разпитани. На 10 април 1998 г. е възложена нова психиатрична експертиза относно душевното състояние на обвиняемия г-н М. Тя е предадена на 27 април 1998 г.

8. Разследването е предявено на жалбоподателя на 26 май 1998 г. Делото е изпратено на Пловдивската районна прокуратура на 29 май 1998 г.

9. На 21 юли 1998 г. Пловдивската районна прокуратура внася в Пловдивския районен съд обвинителен акт срещу жалбоподателя и две други лица (г-н Д. и г-н Г.). Прокурорът издава и постановление, с което прекратява производството спрямо другите лица. Последвалата жалба на г-н Г. не е разгледана.

Б. Съдебното производство

10. Първото заседание на районния съд в Пловдив, насрочено за 5 октомври 1998 г., е отложено, защото един от обвиняемите, г-н Д., не е получил препис от обвинителния акт преди заседанието.

11. Заседанието, насрочено за 16 ноември 1998 г., се отлага, защото един от обвиняемите, г-н Г., се е разболял и трима свидетели не са редовно призовани.

12. Заседанието, насрочено за 11 януари 1999 г., не се провежда, тъй като адвокатът на жалбоподателя има друго дело, а обвиняемият г-н Д. не е ангажирал адвокат.

13. Заседанието, насрочено за 25 февруари 1999 г., е отложено, тъй като обвиняемият г-н Д. се е разболял.

14. Заседание се провежда на 30 април 1999 г. Съдът изслушва г-н Д. и един свидетел. Съдът удовлетворява доказателствените искания на обвиняемите.

15. На 30 юни 1999 г. съдът допуска експертиза и отлага делото, тъй като един от обвиняемите, г-н Д., е приет в болница.

16. На 30 септември 1999 г. съдът изслушва свидетели и допуска експертизи. По искания на двете страни, прокурорът и обвиняемите, съдът възлага нова експертиза за стойността на откраднатите вещи.

17. На 15 декември 1999 г. съдът в закрито заседание отлага делото, насрочено за декември 1999 г., тъй като един от съдебните заседатели е зает и не може да вземе участие.

18. Заседанието, насрочено за 22 март 2000 г., не се провежда, тъй като адвокатът на г-н Д. не е призован и не се явява. Съдът отбелязва също, че експертизата е подготвена от двама експерти вместо от трима и разпорежда поправяне на този недостатък.

19. Заседанието, насрочено за 19 май 2000 г., се отлага заради смяна в състава на съда. Според чл. 257 § 2 от Наказателно-процесуалния кодекс разглеждането на делото следва да започне наново.

20. Заседанието, насрочено за 14 септември 2000 г., не се провежда, тъй като един от обвиняемите, г-н Д., не се явява. Съдът му налага парична гаранция и разпорежда той да бъде доведен принудително за следващото заседание.

21. Г-н Д. не се явява на заседанията от 17 ноември 2000 г., 14 февруари 2001 г. и 4 май 2001 г. и те се отлагат. Съдът търси от местната полиция обяснение защо не са осигурили присъствието му. На 4 май 2001 г. съдът издава решение г-н Д. да бъде задържан под стража. Той е арестуван на неуточнена дата.

22. Адвокатите на жалбоподателя и на г-н Д. не се явяват на заседанието от 4 октомври 2001 г. и то е отложено.

23. Заседанието, насрочено за 21 януари 2001 г., не се провежда, тъй като г-н Д. не е доведен от Пловдивския затвор.

24. На 10 април 2002 г. адвокатите на обвиняемите отправят искане делото да бъде върнато на прокуратурата за отстраняване на съществени процесуални нарушения, извършени на досъдебната фаза. Съдът отлага делото и иска **допълнителни документи от Пловдивската окръжна прокуратура.**

25. На 20 септември 2002 г. съдът провежда заседание. Той установява, че правата на обвиняемите са неблагоприятно засегнати от факта, че жалбата на г-н Г. срещу прокурорското постановление от юли 1998 г., с което производството се прекратява частично, не е разгледана преди внасянето на обвинителния акт. Съответно, делото е върнато на Пловдивската районна прокуратура.

26. На 7 юли 2003 г. Пловдивската районна прокуратура изготвя нов обвинителен акт и го внася в Пловдивския районен съд на 8 август 2003 г.

27. Заседанията, насрочени за 12 март и 27 септември 2004 г., се отлагат, тъй като пострадалият не е редовно призован, адвокатът на жалбоподателя се е оттеглил и съдът трябва да назначи служебен, както и поради неявяването на адвоката на г-н Г. и един свидетел. Съдът налага глоби и изисква информация и съдействие от полицията.

28. На 1 февруари 2005 г. съдът провежда заседание. Той допуска експертиза и разпитва свидетели и вещи лица. Съдът също така отхвърля искането на адвоката на г-н Г. за връщане на делото на фаза разследване поради твърдение за неясна формулировка на обвинителния акт.

29. Следващото заседание е насрочено на 9 май 2005 г. То не се провежда, тъй като някои свидетели не се явяват.

30. Заседанието, насрочено за 29 септември 2005 г., не се провежда, тъй като жалбоподателят не е редовно призован и не се явява.

31. На 3 ноември 2005 г. съдът изслушва свидетели и вещи лица, които са представили експертизи. Тъй като някои от свидетелите не се явяват, а показанията им се смятат от особена важност, съдът отлага делото.

32. На 21 декември 2005 г. делото се отлага, тъй като г-н Г. се е разболял.

33. Към 20 март 2006 г. делото е все още висящо пред Пловдивския районен съд.

ПРАВОТО

I. ТВЪРДЕНИЕ ЗА НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 6 § 1 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

34. Жалбоподателят твърди, че продължителността на производството нарушава изискването за „разумен срок“, залегнало в чл. 6 § 1 от Конвенцията, който гласи следното:

„Всяко лице, при решаването на... основателността на каквото и да е наказателно обвинение срещу него, има право на... гледане на неговото дело в разумен срок от... съд...”

35. Правителството оспорва този аргумент.

36. Периодът, който следва да се вземе предвид, започва на 20 юни 1997 г. и към 20 март 2006 г., датата на последната получена от Съда информация, не е приключил. Следователно, към тази дата той е продължил осем години и девет месеца за една съдебна инстанция.

А. Допустимост

37. Съдът отбелязва, че жалбата/твърденията в нея не са явно необосновани по смисъла на чл. 35 § 3 от Конвенцията. Отбелязва се също така, че жалбата не покрива нито едно от другите основания за недопустимост. Ето защо тя следва да бъде обявена за допустима.

Б. По същество

38. Съдът подчертава, че това дали продължителността на производството е разумна следва да се оценява в светлината на обстоятелствата по делото и с оглед на следните критерии: сложността на случая, поведението на жалбоподателя и на съответните власти (вж., освен многобройните други решения, решението по делото *Pélissier and Sassi v. France* [GC], no. 25444/94, § 67, ECHR 1999-II).

39. Съдът често е установявал нарушения на чл. 6 § 1 от Конвенцията по дела, повдигащи въпроси, подобни на тези по настоящото (вж. решенията по делата *Pélissier and Sassi*, цитирано по-горе, и *Vasilev v. Bulgaria*, no. 59913/00, 2 February 2006).

40. Като прегледа предоставените му материали, Съдът е на мнение, че Правителството не е навело нито един факт или аргумент, който да го убеди да достигне до различно заключение по настоящото дело. Като се има предвид практиката му по този въпрос, Съдът смята, че по настоящото дело продължителността на производството е била прекомерна и нарушава изискването за „разумен срок“.

Следователно е налице нарушение на чл. 6 § 1.

II. ТВЪРДЕНИЕ ЗА НАРУШЕНИЕ НА ЧЛ. 13 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

41. Жалбоподателят твърди също, че в България няма съд, до който да се отправи жалба за прекомерната продължителност на производството. За това си твърдение той се опира на чл. 13 от Конвенцията.

42. Правителството оспорва този аргумент, като твърди, че жалбоподателят никога не е декларирал пред Районния съд, че иска делото му да се гледа по бързата процедура.

43. Съдът отбелязва, че това оплакване е свързано с горното, следователно, подобно на него, следва да бъде обявено за допустимо.

44. Съдът подчертава, че чл. 13 гарантира ефективно правно средство за защита пред национален орган във връзка с твърдение за нарушение на чл. 6 § 1 за разглеждане на делата в разумен срок (вж. решението по делото *Kudła v. Poland* [GC], no. 30210/96, § 156, ECHR 2000-XI).

45. Като се има предвид, че Правителството не е твърдяло подобно средство да съществува по българското право, Съдът смята, че по настоящото дело е налице нарушение на чл.13 от Конвенцията поради липсата на правно средство по националното право, чрез което жалбоподателят да получи решение, поддържащо правото делото му да се гледа в разумен срок, както изисква чл. 6 § 1 от Конвенцията.

III. ПРИЛОЖЕНИЕ НА ЧЛ. 41 ОТ КОНВЕНЦИЯТА

46. Чл. 41 от Конвенцията гласи:

„Ако Съдът установи, че е имало нарушение на Конвенцията или на протоколите към нея и ако вътрешното право на съответната Високодоговаряща страна допуска само частично обезщетение, Съдът, ако е необходимо, постановява предоставянето на справедливо обезщетение на потърпевшата страна.”

A. Вреди

47. Жалбоподателят претендира за 9000 евро обезщетение за неимуществени вреди. Той твърди, *inter alia*, че по дела срещу България Съдът следва да има предвид, че brutният вътрешен продукт, минималната работна заплата и жизненият стандарт са се увеличили значително през последните години.

48. Правителството не изразява становище по въпроса.

49. Съдът присъжда на жалбоподателя 4000 евро обезщетение за неимуществени вреди.

Б. Разходи и разноски

50. Жалбоподателят претендира също 3080 евро като хонорар за 44 часа адвокатска работа по делото пред Съда и 55 евро за пощенски и режийни разходи (общо 3135 евро). Той представя копие от споразумение за заплащане на адвокатски услуги и отчети по време за свършена работа.

51. Правителството не предоставя становище по въпроса.

52. Според практиката на Съда жалбоподателите имат право разходите и разноските им да бъдат възстановени само доколкото е доказано, че те са били действително направени, нужни и разумни като размер. По настоящото дело, като има предвид информацията, с която разполага, и горепосочените критерии, Съдът смята за разумно да присъди сумата от 1200 евро за разходи и разноски.

В. Лихва за забава

53. Съдът счита за уместно лихвата за неизпълнение да бъде обвързана с пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта.

ПО ТЕЗИ СЪОБРАЖЕНИЯ СЪДЪТ ЕДИНОДУШНО

1. *Обявява* жалбата за допустима;
2. *Приема*, че е налице нарушение на чл. 6 § 1 от Конвенцията;
3. *Приема*, че е налице нарушение на чл. 13 от Конвенцията;
4. *Приема*
 - (а) че държавата-ответник следва да плати на жалбоподателя, в рамките на три месеца, след като настоящото решение стане окончателно по смисъла на чл. 44 § 2 от Конвенцията, 4000 (четири хиляди) евро обезщетение за неимуществени вреди и 1200 (хиляда и двеста) евро за разходи и разноски, плюс всякакви данъци, които биха могли да бъдат наложени;
 - (б) че от изтичането на упоменатия по-горе тримесечен срок до плащането се дължи проста лихва върху горепосочените суми в размер равен на пределната ставка по заеми на Европейската централна банка, към която се добавят три процентни пункта;
5. *Отхвърля* останалата част от претенцията на жалбоподателите за справедливо удовлетворение.

Изготвено на английски език и съобщено писмено на 25 октомври 2007 г., в съответствие с член 77, §§ 2 и 3 от Правилника на Съда.

Клаудия Вестердик
Секретар

Пер Лоренцен
Председател